

Секція 8.

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Волощук Ю. О.* , Яківців І. Я.

*Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», вул. Шевченка, 12,
м. Кам'янець-Подільський, 32302, Україна*

**e-mail: yuliya_kp@ukr.net*

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ НЕОІНДУСТРІАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

На сьогодні Україна має реальні можливості скоротити тривалість фундаментальних досліджень, ефективно використовуючи накопичені науково-технічні знання розвинених країн для розвитку власної техніко-технологічної бази. Таким чином, стає можливим обійти певні етапи еволюційного прогресу технологічного розвитку та зосередити інвестиційні ресурси на перспективних, інноваційних технологіях, секторах та конкретних напрямках досліджень.

Сільськогосподарське виробництво в Україні може зазнати суттєвих реформ шляхом оптимізації, спрямованої, перш за все, на задоволення потреб внутрішнього споживача, розширення асортименту продукції з високою доданою вартістю та інтеграцію вітчизняних виробників у глобальні ланцюги створення вартості. Цей процес також має включати модернізацію виробничих потужностей шляхом впровадження інноваційних технологій та технічного переоснащення, а також покращення загального інвестиційного клімату, зокрема в агропромисловому комплексі.

Для досягнення цих цілей країні потрібна довгострокова та ефективна стратегія сталого розвитку агропромислового комплексу та сільських територій. Така стратегія має визначити практичні механізми вирішення ключових проблем сектору, включаючи підвищення якості життя сільського населення, відродження сіл, подолання бідності, підвищення ефективності та конкурентоспроможності промисловості, розширення доступу до міжнародних сільськогосподарських ринків та забезпечення реінтеграції України в глобальні ланцюги створення вартості.

Успішна реалізація цих цілей залежить від низки скоординованих заходів, серед яких особливе значення мають: впровадження узгодженої

та стабільної внутрішньої політики державної підтримки сільського господарства; створення сприятливих умов для ефективного функціонування ринків сільськогосподарських ресурсів; подальше вдосконалення режиму торгівлі сільськогосподарською продукцією; формування ефективної інституційної інфраструктури, необхідної для стабільного функціонування сільського господарства на ринкових принципах; розробка комплексної стратегії розвитку сільських територій.

Стратегічні пріоритети країни повинні бути зосереджені на розвитку та ефективному використанні потенціалу аграрного сектору в поєднанні з іншими ключовими галузями та сферами економіки. Цей процес має базуватися на раціональному використанні внутрішніх ресурсів, збереженні навколишнього середовища та активізації людського потенціалу для підтримки переходу до нової технологічної парадигми. Під час формулювання концептуальних основ неоіндустриалізації важливо визначити пріоритетні стратегічні цілі, які закладуть основу для подальшої модернізації національної економіки.

На початковому етапі необхідно створити комплексну основу для реалізації неоіндустриального курсу, починаючи зі створення інституційних та організаційних рамок, ефективних інформаційних систем та каналів зв'язку. Увага має бути спрямована на зміцнення ресурсної, інноваційної та технологічної складових розвитку. Першочерговим пріоритетом у цьому контексті має бути розвиток людського капіталу, що досягається завдяки послідовній підтримці науки та освіти, засвоєнню передового міжнародного досвіду та сприянню інноваціям, що відповідають національним традиціям, цінностям та суспільному менталітету.

Такий комплексний підхід дозволить визначити пріоритетні галузі та сектори для майбутнього розвитку, тим самим сприяючи реіндустриалізації національної економіки. Цей процес має охоплювати оновлення основного капіталу на підприємствах, підвищення ефективності виробництва, диверсифікацію продукції та створення сучасної та ефективної виробничої інфраструктури. Крім того, він вимагає переорієнтації на нові ринки продукції, збільшення економічної мобільності та розробки фінансових інструментів для залучення інвестиційних ресурсів, що має вирішальне значення для спрямування економіки до неоіндустриальної трансформації.

На наступному етапі, на основі результатів попередніх фаз, стає можливим впровадження соціально узгоджених сценаріїв масштабного неоіндустриального розвитку економіки України, що базуються на впровадженні передових технологій та всебічному розвитку людського потенціалу.

Ефективність досягнення встановлених стратегічних цілей можна оцінити за допомогою комплексу ключових показників ефективності, зокрема: стабілізація та послідовне підвищення рівня життя населення, що супроводжується посиленням захисту та реалізації основних

прав і потреб людини; суттєве збільшення державних витрат на освіту та науку, поряд із впровадженням реформ, що відповідають вимогам ринку праці та передовому світовому досвіду; фактична розробка та виконання програм охорони та відновлення навколишнього середовища; позитивні тенденції в ефективності основних секторів національної економіки; прийняття та ефективне функціонування державних програм розвитку, що підтримують інновації (включаючи стимули, цільові програми та пільгові механізми); збільшення частки обробної промисловості в загальній структурі національного виробництва; стабільне зростання показників виробництва, що підтримується на рівні 3–5%; стабільне зростання інвестиційної активності в національній економіці; підвищення рівня інновацій та впровадження технологій; поглиблене використання відновлюваних енергетичних ресурсів; підвищення рівня конкурентоспроможності української економіки та її позицій у міжнародних рейтингах інновацій; посилення участі на світових ринках високотехнологічної та наукоємної продукції; загальне підвищення позицій України у світових індексах економічного розвитку. У сукупності ці показники слугуватимуть вимірюваними критеріями для оцінки прогресу в успішній реалізації неоіндустріальної трансформації та довгострокового сталого розвитку національної економіки.

Формування концептуальних основ неоіндустріалізації дозволяє визначити стратегічні пріоритети, спрямовані на формування інституційної, ресурсної, інноваційної, техніко-технологічної, організаційної, інформаційної та комунікаційної складових економічного розвитку. Ці складові мають бути побудовані на розвитку людського капіталу, спеціалізованих компетенцій та навичок, а також на всебічній підтримці науки та освіти. Не менш важливими є поглиблення національної підтримки інноваційної діяльності, розширення механізмів державного та державно-приватного партнерства, інтеграція передового міжнародного досвіду при збереженні опори на внутрішні ресурси.

У цьому контексті ефективне використання потенціалу аграрного сектору разом з іншими ключовими галузями промисловості стає важливим елементом збалансованого розвитку. Процес також повинен пріоритезувати збереження навколишнього середовища та активацію людського потенціалу для сприяння переходу до нової технологічної парадигми. Зрештою, реалізація цих стратегічних пріоритетів сприяє зниженню соціальної напруженості та покращенню загальної якості життя шляхом просування інноваційних процесів та впровадження сучасних технологій для виробництва товарів з високою доданою вартістю.